

karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!

NIŞTIMAN

SERBIXWEBÛN

DEMOKRASÎ

SOSYALÎZM

YEKÎTÎ

Hejmar: 12

SERHILDANA ŞÊX SEÎD
DI BÎRA ME DE YE!

OKUYUCU MEKTUPLARI

KOÇ-KAK LI HOLANDA VEBÎ

JI REDAKSIYONA NIŞTIMAN RE

Komela Çanda Karkerên Kurdistanê li Holanda hate damezrandin !

Di destpêka meha Îlonê (1985) li Holanda li bajarê Arnhem Komela Çanda Karkerên Kurdistanê-KOÇ-KAK hate damezrandin. KOÇ-KAK, damezrandina xwe bi belavokê di sê zimanan de (Kurdî, Tirkî, Holandî) diyar kir. Ji ber ku armanca damezrandina komelê di belavokê de hatiye diyar kirin, em careke din li ser ranawestin. Bi vê daxuyanîkirinê re û bi hêviya weşandinê em belavokê ji we re dişînin. Navê Komela me bi tirkî KİK-DER, bi kurdî KOÇ-KAK e. Komela me wê di warê resmî de navê KOÇ-KAK bi kar bîne.

KOÇ-KAK ji bo hemû welatparêz û demokratên Kurdistanî re vekiriye. Her kesên alîkariya xebata gelê Kurd ya netewî û demokratîk û her kesên ku dixwaze çand û hêjayên netewî yê gelê Kurd pêşde bibe û berfireh bike û perwerde kirina zarok û malbatên Kurd li Holanda pêwîst dibîne û her kesên

ku dixwaze dost û hevalên gelê Kurd zêde bike, dikare di nav xebata KOÇ-KAK de cih bigre, alîkarî û piştgiriya wê bike. Pirsgrêkên ciwata Kurdên li Holanda wekhev in (yek in) û her wiha çareserkirina van pirsgrêkan di rêya bi hev re de ye. Ger em hûner û heyînên xwe hêz û kedên xwe bînin ba hev û bikin yek, hingê em dikarin pirsgrêkên xwe çareser bikin. Û di ciwata Holanda de giraniya xwe bidin xûya kirin. Bi vî awayî em dikarin hin ji kar û barên xwe yê di têkoşîna Netewî û Demokratîk ya gelê Kurd de pêk bînin. Di vî warî de KOÇ-KAK bawere, kar û barên ku bikeve ser xwe hilgire û deng û li tevî welatparêzan bika, da bi hev re xebat bikin. Bi vê armancê KOÇ-KAK amadeye ku, bi her kom û komeleyên demokratîk, bi her kesên welatparêz û demokrat re li ser bingeha welatparêziyê danûstandin hevkarî û piştgiriya bike.

Îlon 1985

KOÇ-KAK
KOMÎTA KARGER/ARNHEM
HOLANDA

GELÎ KARKER, CIWAN, XWENDEWAN Û (PENAHANDE YEN) MIHACIRÊN POLÎTİK !...

Bi avakirina Komela Çanda Karkerên Kurdistanê (KOÇ-KAK) re û 5 saliya cunta faşîst û kolonyalîst ya Tirkî ku mîrî girt dest xwe, em bangî we dikin.

Her wekî ku tê zanîn Kurd, ji gelên rojhilata navîn ji yê herî kevn yek e. Kurdistan bi dest çîna serdestên Tirk, Ereb û Ecem di pêvajoya dîrokê de hatiye kolonî kirin. Serhildanên azadiya gelê Kurd her car bi xwinê hatine perçiqandin. Îro di dawiya sedsala bîstan (20) de Kurdistan hê welatekî kolonî û gelê Kurd netewayekî perçekiriye. Wekî her netewayên hemdem mafên gelê Kurd, gihiştina serxwebûn û aza-

diyê, mafên girîng û giranbiha ne ku tu caran dest ji wan nabin. Û her wiha evana kar û barên wê yên dîrokî ne. ku pêwîste pêk bîn. Dîroka gelê me ji milekî ve dîroka têkoşîna serxwebûn û azadiyê ye. Îro jî ev têkoşîn li her çar perçeyên Kurdistanê di warên cûrbecûr de berdewam e. Tu hêz nikare piştta gelê ku ji bo azadiya xwe têbikoşe. bide erdê. Gelê Kurd jî her wekî gelên cihanê yên bindest bi vê nevê, wê kolonyalîzm û emperyalîzmê ji welatê xwe bavêje û nokerên wan bi rûxîne. Di welatekî azad û serbixwe û demokrat de bighîje jiyanê azad. Tu hêz nikare ber li vê yekê bigre.

Gelê Welatperwerên Kurdistanê !... Em, ew kesên ji welatê xwe Kurdistan bi zor hatine çetandin û li hin welatên Ewropa ji bê çareyî rûdinin; çarenûsa me bi çarenûsa gelê me ve girêdayiye. Sedemên bingehîn ya mana me li van deveran ev e, ku welatê me di bin nîrê mêtinkariyê gelek hov û kevnare de ye. Lê belê welatê me Kurdistan ji welatên cihanê yên dewlemend, bi xêr û ber û stratejîk yek e. Ger têkoşînek li ser bingehên hêz û hûnerên gelê me neyê dan, mirov nikare bibe xwediyê vî welatî hêja. Di vî warî de kar û bar li ser milên her welatparêzekî kurd e. Divê em, hemû astengên ku li Holanda û welatên Ewropa yên din, ku tene pêşiya me, bi têkoşîna rizgariya netewî û civakî ya gelê me re bidin ber çavan û li gora wê çareser bikin.

Bi vê armancê Komela Çanda Karkerên Kurdistanê (KOÇ-KAK) du (2) kar û bar daye ber xwe:

Yekem; Alîkariya têkoşîna serxwebûn û azadiya gelê me, ku KOÇ-KAK di warê demokratîk de perçeyek jê ye û şaxekî wê li derveyî welat e.

Duyem; Di pirsên demokratîk, aborî, çandî hwd. de bi Kurdên li Holanda dijîn re têkiliyan deyne. Dîrok û çanda gelê Kurd bi civata Holanda bide nasirin û bi perwerdekirina zarok û malbatên Kurd re mijul bibe. Ji bo ser rastkirina têkiliyên karker, xwendevan û penahendeyên (mihacirên) Kurd bi civata Holanda re bi gelek curyî xebat

bike. Û dîsa KOÇ-KAK daye ber xwe, ku di tevaya Holanda de bi tevgerên demokratîk yên Holandî û biyaniyan re li dijî faşîzm û nijadperestiyê û li dijî bi şun de veqerandinê xebat bike û di hemû hevkarî û tevgerên pêşverû de ciyê xwe bigre. Bi vî awayî jî KOÇ-KAK bi pêkhatina xwe re ji bo hev girtin û piştgiriya bangî hemû Kurdên welatparêz dike.

Gelê kesên dijî Faşîzmê pêşverû, şoreşger û demokrat !...

Cunta faşîst ya leşkerî ya 12 Îlonê dikeve şeş saliya xwe. Gelên me van 5 salên borî di bin kiryarên hov û har yên dîktatoriya faşîst ya leşkerî de derbas kirin. Ordiya faşîst ya Tirk, ji nû ve Kurdistanê Bakûr dagirt. Ku ne bi têkoşîna gelê me bi dijwarî be, Faşîzm û kolonyalîzm di welatên me de bi rûnakeve. Piştgiriya têkoşîna gelê me bikin ya ku li Tirkiye û Kurdistanê tê dan. Li her derê ala vê têkoşînê hê jî bilind bikin. Di vê têkoşînê de li Holanda û Ewropa bare ku dikeve li ser milên me xebat ji bo hevgirtin, yekîti, piştgiri û xurtkirina hêzên me ne. Em di 6 saliya 12 Îlonê de vana geştir bikin, da bi hêz bûyina me bê nûşandan.

—Bimre Dîktatoriya Faşîst û kolonyalîst ya leşkerî !

—Bijî têkoşîna gelê me ya dijî emperyalîzm, kolonyalîzm û faşîzmê !

—Welatparêzên Kurdistanê, em yekîti û piştgiriya xwe bêtir xurt bikin !

Gelê komelên demokratîk û dengên pêşverûyên Holanda; Komela Çanda Karkerên Kurdistanê (KOÇ-KAK) li hêviya alîkarî, piştgiri û guhdana we ye.

12 Îlonê 1985

KOMELA ÇANDA KARKEREN
KURDISTANÊ (KOÇ-KAK)

SÎTEMA CUNTA FAŞÎST

Cûnta faşîst a leşgerî roj bi roj hovtî û xwînxariya xwe li ser gelê me zêdetir dike, û gelê me qir dike.

Cûnta faşîst leşgerên xwe tev xistiye Kurdistanê û li dij gelê me şerekî mezin li dar xistiye. Cûnta faşîst hemî sixar û nokerên xwe xistine Kurdistanê. Cûnta faşîst dixwaze gelê me ji xwe re bike noker û wan li dijî şoreşgeran rakin piyan, çaxa şoreşger tene nawa gundiyan û di bêjin 'Hûn ji alîkariya me bikin, da em van xayinan bigirin' Lê gava ku gundî alîkariya leşgerên cûnta nekin, leşgerên dewleta koledar li gundiyan dixin, wan dixin halê mirinê û gelek ji wan digrin û dixin girtîxanan.

Di meha Îlonê de 9.1985, şoreşger tene gundê ...-girêdayî Midyadê ye. Leşgerên cûnta bi wan dihisin û diçin gund. Çaxa şoreşger leşgeran dibînin, xwe didin alî. Leşger dibêjin gundiyan 'Divê hûn alîkariya me bikin' û alîkariyê ji wan dixwazin. Lê gundî alîkariya wan nakin.

Leşgerên cûnta faşîst gundiyan teva top dikin û îşkencê bi wan dikin. Gelek ji wan dibin dixin girtîxanê.

Gelê me ji alî aborî de pir perîşan e. Di rewşeke pir xerab de ye. Ji alîkî belengazî, malwêranî, tunevî û ji aliyê din jî zilm û zora cûnta koledar!.. Îro em di rewşeke xirab dene. Leşgerên cûnta faşîst li ku rastî gelê me bê, wan bê sebeb dike û dibêjin 'Van kesan bi me re şer kirine' û xwe ji nava meselê derdixin.

Li hember van barbarîyan erka me ya welatparêzî jî heye. Li dijî van barbarîyên cûnta koledar, divê kesên ku ji xwêre dibêjin 'ez welatparêz îro, demokrat im' û hemû rêxistinên şoreşger hêzên xwe bikin yek û li gora şertên îro eniyek netewî ava bikin.

Heger li dijî cûnta, rêxistinên me nebin yek, wê gelê me her dem sîtemkar be û wê cûnta faşîst xwestina xwe bi cih bine.

BIMRE SÎTEMKARIYA CUNTA
FAŞÎST!

BIJÎ SERXWEBÛN Û AZADIYA
GELÊN KURDISTANÊ

FERHAT-Nisêbîn -13.11.85

NIŞTİMAN REDEKSİYONUNA ULAŞAN HABERLERE GÖRE, ARALIK AYI BAŞLARINDA HOLLANDA'DA BİR KÜRDİSTAN MERKEZİ (NAVENDİYA KURDISTANÊ) KURULMUŞTUR. BU KONUDAKİ HABER, YORUM VE BELGELERİ AŞAĞIDA OLDUĞU GİBİ YAYINLIYORUZ.

HOLLANDA'NIN ARNHEM ŞEHİRİNDE 'KÜRDİSTAN MERKEZİ' AÇILDI

7 Aralık 1985 tarihinde Hollanda'nın Arnhem Şehrinde törenle 'Kürdistan Merkezi' (KOERDISHE CENTRUM) açıldı. Törene Arnhem belediye başkanı ve yardımcısı, yabancıların işleriyle ilgilenen kuruluşun (Stiehting) direk töre ve yardımcısı, Hollandadaki belli başlı politik partilerin temsilcileri, yerli ve yabancı demokratik kuruluşların temsilcileri katıldılar. Resmi kuruluşların temsilcileri dışında Kürt Türk, ve Hollandalılarından oluşan kalabalık bir kitle katıldı. Çeşitli kuruluşlardan mesajlar geldi ilgi ve dayanışmayı dile getiren çelenkler gönderildi. Açılış töreninde Hollandalıların Kürt merkezine büyük bir ilgi gösterdikleri belli oluyordu, bilhassa davetliler arasında Hollandalıların çokluğu bunu kanıtlıyordu.

Kürdistan Merkezinin açılış töreni saat 16,00 da kendi binasında yapıldı. Belediye Başkanı Mr. J. Drijber kurdileyi kesti, yardımcısı da Kürt geleceği gereği kendisine verilen su dolu bir testi kırıp içeriye kalabalık bir kitlenin alkışları arasında girdi. Belediye başkanı bir açılış konuşması yaptı. Belediye başkanının açılış konuşmasının ardından Kürdistan Merkezinin (Centrum) Yürütme Komitesi adına Kürtçe ve Hollandaca birer konuşma yapıldı.

Kürdistan Merkezi'nin açılış töreni televizyon ekibi ve çok sayıda gazeteci tarafından izlendi. Açılış haberi yayım ve basın organlarında geniş yer aldı. Arnhem belediye başkanı ilk kez bir yabancılar merkezinin (Centrum) açılışına katılıyordu. Bu da Hollanda demokratik kamuoyu ve ilerici kuruluşlarının Kürdistan Merkezi'ne gösterdiği yakın ilgi ve dayanışmanın bir kanıtı oluyordu.

Kürdistan Merkezi için çalışmalar uzun bir süredir sürüyordu. Arnhemdeki Kürt yurtseverlerinin uzun süreli bu değerli çalışmaları bugün meyvasını vermiş bulunuyor. Hollanda'daki her yurtsever Kürdistanlının görevi Kürdistan Merkezinin çalışmalarını daha da ileriye götürmek ve katkıda bulunmaktır. Merkez, Hollanda'daki Kürt topluluğu için önemli bir mezdirdir. Kürdistan Merkezi, Hollanda'daki tüm yurtsever Kürtlere ve Arnhemde bulunan Kürt demokratik kuruluşlarının katılım ve çalışmalarına açık, demokratik bir kuruluştur. Merkezin amaçları açılış bildirisinde dile getirilmiştir. Buna göre onun esas görevi Kürt kültürünü geliştirmek ve Hollanda'daki kürt topluluğunun çeşitli sorunlarının çözümüne yardımcı olmaktır.

Arnhem'de diğer bazı ulusal toplulukların da Merkezleri vardır. Kürdistan Merkezi'nin açılmasında Arnhem belediyesinin önemli rolü olmuştur. Arnhem belediyesi Hollanda'nın en büyük partisi olan ve bugün muhalefette bulunan İşçi Partisi'nin (PVDA) elindedir. Hollanda devleti hala Hollanda'daki kürtleri etnik bir azınlık olarak kabul etmiyor. Arnhem belediyesi Hollanda hükümetinin tersine Kürtleri etnik bir azınlık olarak kabul ediyor. Bu anlamda Arnhem belediyesinin Kürdistan Merkezi'nin açılmasına ilişkin kararı, Kürtler açısından büyük bir anlam ifade ediyor.

Kürdistan Merkezi'nin açılışına katılan politik parti temsilcileri de kısa birer konuşma yaptılar; konuşmalarında Kürt Halkının durumuna değindiler ve onun mücadelesini desteklediklerini söylediler. Açılıştan Arnhem

belediye meclisinde yeralan şu partilerin temsilcileri hazır bulundu.

1- PVDA— İşçi Partisi olup, Hollanda'nın en büyük partisidir. Sosyal-demokrat bir partidir.

2- CDA — Hıristiyan Demokrat

3- VVD — Demokratik Özgürlükçü P.

4- PPR — Radikal Pasifist Parti.

5- PSP — Pasifist Sosyalist Parti

6- CPN — Hollanda Komünist Partisi

Açılış töreninde Hollanda dışından, Fransa, Almanya ve İsveç'ten de davetliler hazır bulundu. Belçika'dan da Tekoşer adına bir temsilci bulundu.

Açılış töreni çeşitli etkinliklerle sürdürüldü. Davetlilere Kürt yemekleri sunuldu, müzik ve folklor gösterileri yapıldı.

Aşağıda Kürdistan Merkezinin açılış bildirisini yayınıyoruz.

GELÎ XWÎŞK Û BIRAYÊN HÊJA !...

GELÎ DOST Û HOGİREN HOLLANDÎ!

Ez wê bi navê NAVENDİYA KURDISTAN silav dikim. Hun hemî bi xêr hatin. Li vir berhevbûna me ji bo vekirina NAVENDİYA KURDISTANÊ'ye. Îro em hemî bi eşq û dilgermiyê vekirina NAVANDİYA KURDISTAN serfiraz û dilşad in. Her wekî ku tê zanîn, kar û xebata ji bo çand û pişt-

girtina tevgera Netewa Kurd îro di her demî zêdetir pêwîste. Li welat û derveyî welat daxwaza gelê Kurd bi berhev-hayiyek demokratiye. Daxwaza gelê Kurd bi vî hawayî hatiye diyar kirin. Ji ber vê yekê em bawerin dilsoziya gelê xwe û daxwaza Kurdên li Arnhem bi taybetî di Navendiyek Kurdistanî de wê bê ziman.

GELE HEVALÊN BERÊZ !...

Em dûr û dirêj behsa xwe nakin û serê we jî naêşînin. Emê tenê di derheç rewşa Kurdên li derveyî welat û pêwîstên pirsên Kurdan çine, bi kurtayî li ser biaxîfin. Îro têkoşîna gelê Kurd ji bo azadî û serxwebûnê di rewşekî dijwar de ye. Gelê Kurd ji bo mafê mirovatiyê û ji bo welatekî serbixwe gelek derd û kul û xema dikşîne. Hemî dewlemendiya me çand û keda me ji me hatiye standin. Weka hun jî dizanin dijmin nahêle bi mîlyonan gelê Kurd bi zimanê xwe yê dêmakî bixwîne û hîn bibê. Bi her hawî Kurdistan hatiye talan kirin. Gelê Kurd ji bo vê stemkariya rûreş di çar perçên Kurdistanê de liberxwe dide.

Ji bo zarokên Kurdan bi zimanê xwe bixwînin û fêr bibin, ji bo zarokên Kurdan azad û serfiraz mezin bibin, ji bo gelê Kurd jî wek gelên dinê azad û serbixwe bijî û pêşkeve, divê gelê Kurd li welat û derveyî welat yek be. Wek kulmek pola divê bizanibe armanc û daxwazên xwe

GELÎ DOSTÊN HOLLANDÎ!...

Wek tê zanîn gelê Kurd ji bo azadî û serxwebûnê destê xwe dirêjî hemû demokratên cîhanê dîke. Li derveyî welat xebata pêşdebirina çanda Kurd û damezrandinê çandî ji bo gelê Kurd gelek giranbiha ye. Di derveyî welat de damezrandinê navendiyên çandî û edebî gelek pêwîstên girîng in. Divê xebatek rast û durist ji bo pşşvabirina çanda Kurdî bê kirin. Zarokên

Kurd bi zimanê Kurdî bixwînin û hîn bibin. Ji bo Kurd di Ewropa rojava de bê naskirin û alîkariya mirovatiyê bê hilgirtin.

Li derveyî welat, li Ewropa Kurd; Tirk, Erebiyê û Ecem dihat hesabandin. Piştî xebata Kurd li derveyî welat de hatiye çêkirin, êdî Kurd bi navê xwe tînin hesabandin. Li Holandayê Kurd hê jî resmî nehatiye naskirin. Lê belê bi xebata roj bi roj Kurd di nav gelê Holandî de tê naskirin û gelê Holandî jî Kurda wek netewekî serbixwe dizanin. Di nava Belediyên Holandî de Kurd jî yek ji biyaniyan êdî tînin hesabandin. Her wekî di belediya Arnhem

çandî hatin damezrandin. Di 1982 yan jî li bajarê Arnhem bi çend welatparêzên Kurd xebata ji bo navendiyek Kurdistanî hate çêkirin. Ji 1982 yan vir de bi taybetî di nava 1984-85'an de ji bo navendiya Kurdistan gelek karûbarên giran çend hevalên dilsoz domandin. Îro vê xebata hanî gihîştîye warekî damezrandinê. Em bi navê NAVENDIYA KURDISTAN sipasê hemû hevalên xebatkar sipasê serkê Belediya Arnhem û evên ku alîkariya wan gihîştîye xebata NAVENDIYA KURDISTAN dîkin.

Daxwaz û armanca me ye angoyê em bikaribin ji bo Kurdên li Arnhem û ji bo çanda Kurdî xebatekî pêk bînin.

de jî îro êdî Kurd tînin naskirin. Ji ber vê yekê û ji ber xebata me û bi amadekariya Belediya Arnhemê, Kurd gihîştin vê navendiyê.

GELE HEVALÊN KURD !...

Wekî tê zanîn, ji 1980'yî vir de xebata ji bo navendiyên Kurdistanî li Ewropa hate xwiyakirin. Li ewropa ya rojava gelek komel û navendiyên

Wê çaxê emê gelekî bextiyar bin. Em hevîdarin li Holanda xebata Navendiya Kurdistan wê çend navendiyên Kurdistanî yên dî jî peyda bike.

Damezrandin û vekirina NAVENDIYA KURDISTAN ji bo têkoşîna gelê Kurd û ji bo Kurdên li Holanda û Kurdên li Arnhem pîroz be !...

KOMÎTA KARGER YA NAVENDIYA KURDISTAN.

NIVÎSAREK,

FIKRA LI SER

PIRTUKEKE

Di mehên çûyi de, pirtûkek Huseyin Erdem ya bi navê 'SIYAMEND Û XECÊ', ku çîrok û serpêhatiyeke kurdî ye, bi pêşgotina Klaus Lieber-Harkot, Günter Wallraff, bi zimanê Tirkî û Almanî derket bazarê.

Nivîskarên Alman yên naskirî, di destpêkê de dibêjin 'Mesela biyaniyan di eslê xwe de mesela Tirkane' û berdewam dikin 'Kê karî bû qala helbestên Tirkî, yên bê Nazim Hikmet, pêkenfênên Tirkî yên bê Aziz Nesî, nivîsên anadolîyê yên bê Yaşar Kemal, bike...!

Paşê Kêmmayîna nivîsandina kurdî û qedexekirina Lêkolînên zanistî yên zimanê kurdî berpêş dikin û berdewam dikin:

Piştgirtina nivîsandina devokî û parastina gel, ji bo nivîskar û zimanzanên kurd. Wezîfeke mezin û girîng e. Di nekirina vî karî de ku mana wê rizgarkirin û parastina çandê ye, wê têkoşîna kurdan ya ji bo yekîtiya polîtîk û serxwebûnê bê kok bimaya û tu girêdaneke wê bi dîroka xwe ya xas re ne dima.

Paşê ji hem welatiya Tirkiyê avêtina Huseyin Erdem û xebata wî ya li hem ber polîtîka çandî ya ferma (resmî) eşkere dikin û bi şanazî jê qal dikin û dibêjin: Rêxistinên kurdan hemî weşanên xer bi zimanên serdest diweşînin... Sedema wê vekiriye, ji bo ku bi firehî bighinin kom xwendavên. Hejmara kesên, ku bi kurdi dixwînin, kêr e. Ji aliyê din di kurdi de Zaravayên cûr be cûr hene' û her wekî din.

Di pêşgotina, ku nêrî tê de berpêş bûne de 'Bi vê; insanekî di warê hunermandiya zanistî de biserketî...' Tê dîtin. Û xebata Huseyin Erdem hildiperfînî ezmanan...

Divê meriv bipirse ! bi zimanekî serdest rahiştina bêjeya kurdî, çima?

Di kîjan warî de fêda wê li bêja kurdî dibe ? Ev, dewlemendî û comerdiya çî dide ? Sinorên bêjeya kurdî, çawa bi tiştên hêsan tên tengkirin û fireh kirin?

Mercên objektîf û sêbjektîf yên têkoşîna Kurdan ya ji bo yekîtiya polîtîk û serxwebûnê û pevgirêdana wan ya bi dîroka wê ya xas re çine ?

Bê guman; ne rast e, ku em gunehên van teva têxin stuyê Huseyin Erdem. Lê belê; ev rastî baş bê zanîn û têgihîştin. Bêje xwe dispêre awa û zagonên (kanûnên) xwe yên xas. Li aliyê tadeyên polîtîkî û bandora (tesîra) xirab ya merivên polîtîkî tê û diçe. Nivîskar jî miweqet e. Helbest, roman, çîrok û destanên wî yên di dema jiyana wî de hatine nivîsandin ji neslên nû re dimînin. Bi vê nevē, bi welatparêzîke bê hempa, bi sedsalan toreyên Kurdî -çand- awayê jiyana civakî -di destên hin hunermend û nivîskarên de wek alake neketî heta bi îro hatiye. Di vî warî de afirandin kêr in, lê hê jî germiya xwe diparêze ! Êdî bêje û hunermendiya kurdî ber daye û ketiye bergeheke -merheleke- nû. Gelek afirandin hê wê sagîtî û nemiriya xwe diparêzin.

Wek tê zanîn, ji berê de welatên, ku Kurdistan perçe kirine û netewa Kurdî xistine bin destê xwe çanda Kurdî talan kirine û hê jî dikin.

Îro li şanoyên -salonên- Awrûpayê, serdestên Tirkan listîkên gelê Kurd wek "çanda Tirkan" didin xuya kirin û dixwazin biaşkirînin -îspat bikin-, ku ew çand ne ya Kurdan e, lê ya Tirkan

e. 'Êdî bila şopa hespê û şopa kûçik' ji hev bê veqetandin.

Yên ku van bidestxistinên hêja, ji jiyana xas vedîqetînin, car din bi piranî însanên me yên, ku hatine pişavtin -asîmîlekirin- in.

Bi zimanê Tirkî û Elmanî nivîsandina serpêhatiya SIYAMEND Û XECÊ çewt e, kêmasiyek e. Wê wek "FERHAD Û ŞİRÎN" bibe malê welatên serdest û biçê. Em netewekî ji netewê din cida ne û xwediyê ziman, çand û hebûnên bi rengên din in. Ji bo me, kefteleft û bidestxistinek piçûk jî, serketinek e. Gelo em destê xwe datînin ser bextê xwe û ji bo vê hinekî taqatê didin xwe ?

Gelşa (problema) bingehîn di vir de ye. Gotina "Kesên bi Kurdî dixwînin û dinivîsin kêr in" û lipaşxistina meselê hêsan e -rehet e-. Ji xwe dijmin jî vê dixwazin. Ewê wek her tim bêjin 'ji ber ku kesên bi kurdi dixwînin û dinivîsin kêr in, Kurd ne Netewa ne ew ne gel in, lê gelkok in, hindik in'.

Em karin bi hêsanî bêjin "kesên bi Kurdî dixwînin û dinivîsin kêr in" û xwe ji nava meselê bikişînin. Lê, nêzîkî 22 Mîlyon Kurdên din !... Emê çawa vê veşêrin ? ...

Di warê xwendekaran de şasiyeke mezin heye. Ger, rêxistinên, ku li ser netewekî derketine rê, di bername xwe de cûh bidana meselê ziman, îro wê rê

li zimanê serdestan bihata girtin û we-sanên xwe bi wî zimani dernedixistin.

Netewa, di nava xwe de zaravakî navên di bi kar neyîne, meriv dê çawa qala yekîti ya rêxistinên di nava wê de bike? Serakatiya partiyên siyasî, wê çawa bibin alternatîfêk?

Bi ya min, ev mesele li paş mayiye. SÎYAMEND Û XECE bi tenê birfneke piçûk e, ku xwî jê tê...

Pesnê Nazim, Azîz Nesîn, Yaşar Kemal tê dan. Li gor min, ev qehr e û Huseyîn Erdem jî derdixin qata azmanê, ku ew lê rûniştine

Lê, ya rastîn, nivîskarên ji Tirkiye, bi saya însanên Kurd û jiyana wan, cihên xwe di vê merhelê de girtine. Lê ramyariya (ideolojî ya) çepel (şoven) ya çîna serdest, lehengên qehremanên helbest, pêkenî û romanî tim di aşê xwe de hûr kirine û xistine rewşa herî piçûktir.

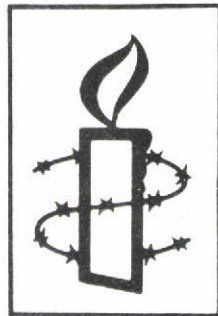
Anadolu, gotine; rohilat gotine, lê gelek hacet jê derxistine û bi barê qan-tiran dewlemendiya wê talan kirine. Çaxa pê dihisin, ku mena karin bi temamî wê çerxê ji bo xwe bigerînin. Îcar dibêjin "revk in" "welatê me perçe dikin" û deremêtên xwe diteqînin. Ango hem tîrî distînin, hem jî li xwediyê rez dikin û tim ew bûne xwedî maf!

Li gel fikrê şewqek hêviyê derdi-keve meydanê. Li çiyekî tê gotin, ku kurdiya vê serpêhatiyê di destê Huseyîn Erdem de heye. Heger ev wilo be, bêî ku wext bê windakirin, divê ev afirandin bi zimanê xwe yê xas bê weşandin. Ez bawerim wê kara wê bêtir be.

Ez bawerim ji rawestîne pê ve çareke din tune ye.....

ADİL DURAN

İŞKENCE ÜZERİNE BELGE

Symbol of
Amnesty International

Uluslar arası Af Örgütü (Amnsty Intrnational) geçen Temmuz ayında (1985) Türkiye de işkence ile ilgili 76 sayfalık İngilizce özel bir rapor (brü-şür) yayınladı. Raporun İngilizce adı Turkey/Testimony On 'Torture' idi. Yani 'Türkiye İşkence Üzerine Belge' Af örgütü tüm dünyada insan hak ve özgürlüklerinden yana olan, dili, dini, rengi, ideolojik görüşlerine bakmaksızın politik tutukluların haklarını savunma, işkence ve anti-demokratik uygulamalara karşı çıkan uluslar arası bir örgüttür. Her yıl yayınladığı yıllık raporlarında ve diğer bazı yayınlarında dünyada birçok ülkede demokratik hak ve özgürlükler, idam, işkence, baskı vb. sorunlara ilişkin görüşlerini dile getirmekte ve bilgi vermektedir. İnsan haklarının korunması için uluslararası alanda çaba sarfetmektedir. 1984 yılına ait raporunda, Af örgütü Türkiye'de baskı, işkence, ölüm ve idam olaylarına, anti-demokratik uygulamalara geniş yer vermişti.

Uluslararası Af Örgütü yukarıda adı geçen özel raporunun girişinde 'Türkiye de İşkence Yaygın ve Sistemattir' tesbitinde bulunuyor ve şöyle diyor: 'Ülkede (Türkiye kastediliyor - NİŞTİMAN) Politik nedenlerle tutuklanan herhangi bir kimsenin işkence görme tehlikesi büyüktür. Tutuklanmaların karşılaştığı durum, polis karakollarında, güvenlik güçlerinin sorgulamalarında, tutuklama merkezlerinde ve

hapishanelerde sadece belirli bazı kötü muamelelerle sınırlı değildir. Raporla, Türkiye de işkence olayı 1970'lerden itibaren ele alınıyor. İşkence olayının yaygın ve sistematik bir hal aldığı 1970'lerden başlayarak kronolojik bir şekilde somut bazı örnekler verilerek ortaya konuluyor. Rapor şöyle diyor: 'Uluslararası Af Örgütü tarafından 1970'lerin başlarından bu raporun yazıldığı Mayıs 1985'e kadar Türkiye de tüm yönetimler boyunca politik tutuklulara yapılan hakkındaki binlerce rapora dayanılarak bu sonuçlara varılmıştır.' Uluslararası Af Örgütü 1970-1973 arası dönemde binlerce insanın tutuklandığını, ölüme kadar varan örneklerinde görüldüğü yüzlerce işkence olayının yaşandığını söylüyor. Buna dayanarak daha o zaman Türkiye'de işkencenin yaygınlaşarak sistematik bir hal almakta olduğunu farkettiğini belirtiyor. Kuşkusuz, Türkiye de işkence, idam ve politik tutuklulara yönelik her türlü insanlık-dışı uygulama daha önceleri de vardı. Çünkü, Türk devletinin dayandığı temel böyle bir temeldir. Uluslararası Af Örgütünün 1970'lerden itibaren Türkiye de işkencenin 'Yaygınlaşmış sistematik' bir hal aldığını, söylemesi, aynı zamanda bunun uluslararası alanlarda da teşkil edilmesi anlamına geliyor.

Milliyet gazetesinin 21.Eylül 1981 tarihli sayısı kaynak gösterilerek 12. Eylül den bu tarihe kadar 178565 kişinin tutuklandığı, gözaltı süresinin Nisan 1985'e kadar hala 45 gün içlerinde bazı büyük kentlerin de bulunduğu çoğu Kürdistan'daki 23 Vilayetin ise hala sıkı yönetim altında olduğu yazılıyor. Rapora göre, Af Örgütü Türkiye de İnsan Hak ve Özgürlüklerinin sağlanması ve politik tutuklulara yapılan anti-demokratik uygulamaların durdurulması için çok sayıda girişimlerde bulunmuş, fakat hiç bir olumlu sonuç alınmamıştır. Raporla bu girişimler tek tek tarih sıralamasına göre verilmiştir.

İhan Erdost ve diğer bazı devrimci-demokrat tutukluların öldürülmesi, aralarında Mümtaz Kotan, Mehdi Zana ve diğer bazı Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci-demokrat, anti-faşist insanların bulunduğu durumlarına ilişkin ayrı ayrı bilgi veriliyor. İşkence metodları konusunda şu tespitler yer alıyor 'İşkence metodları elektrik şoku, falka, sigarayla yakma, uzun süreler boyunca el ve ayaklardan tavana asma, tekmeleme, hırpalama ve yumruklama, dövme, cop, kalın değnek ve demir çubuklarla vücudun her tarafına vurma, cinsel organlara elektrik şoku verme ve cop sokma vb.'

Raporda, Türkiye ve Kürdistan da hapishanelerdeki açlık grevlerine ve direnişlere, bu eylemlerde ölen/öldürülen ve de hastanelere kaldırılan politik tutukluların durumlarına değiniliyor. Af Örgütünün bu durumları yerinde görmek ve ayrıca Mayıs 1982'de Diyarbakır Askeri Cezaevinde 100 Kürt tutukluyu ziyaret ederek durumlarını incelemek istediğini, 8 Kasım 1983'de K.Evren ve Diyarbakır Sıkı Yönetim KOMutanı Kaya Yazgan'a birer mektup yazdığını bildiriyor ve Türkiyede işkencelerin derhal durdurulmasını talep ediyor. Politik tutukluların insani ve demokratik haklarının verilmesi ve durumlarının düzeltilmesi için raporda da belirtilen bazı koşulların yerine getirilmesini istiyor.

Raporda , altısı kadın beşi erkek olmak üzere onbir Türk ve Kürt kökenli politik tutuklu sorgulamada, zindan ve işkencehanelerde gördükleri işkence ve insanlık dışı uygulamaları, dışarda eş dost ve akrabalarına yapılan baskı ve hakaretleri , sindirme politikasını tek tek açık bir biçimde anlatıyorlar. Bunlardan bazılarının açık kimliği ve fotoğrafları da verilmiştir. Çoğu çeşitli yollardan yurt dışına çıkmayı başarmış ve Af Örgütüyle direk ilişkiye geçebilen kişilerdir. Ayrıca işkence metod ve biçimlerini simgeleyen bazı resimlerde yeralıyor. Bunlar çarmlı ha germe, cinsel organlarından elektrik şoku verme, tek veya çift koldan tavana asma, tavana asılı iken dövme, kamyon tekerleğinin içine koyup dövme ve elektrik verme vb. Hapishanelerde ve mahkemelerde tutukluların durumları-

nı yansıtan bazı resimler de yeralıyor.

Uluslararası Af Örgütünün 76 sayfalık raporu, uluslararası kamuoyunda Türkiyede işkence'nin yaygın ve sistematik olduğunu açıklama ve bunu kanıtlarıyla ispatlama bakımından önemli bir belgedir. Şüphesiz, uluslararası kamuoyu Türkiye'de işkence ve insanlık dışı uygulamaların var olduğunu biliyor. Bu konuda Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçleri bu güne kadar büyük çaba sarfetmişlerdir. Fakat, insan haklarının savunucusu uluslararası bir örgüt olarak Af Örgütünün bu düzeyde kapsamlı ve belgeleme dayalı bir rapor yayınlamış olması ayrı bir öneme sahiptir. Nitekim, raporun yayınlanması ardından faşist diktatörlük buna şiddetli tepkilerde bulundu. Bunu, Türkiye'ye karşı bir kampanya olarak niteledi. Rapor uluslararası alanlarda, Türkiye ve Kürdistan da politik tutuklulara yapılan işkence ve baskıların, insanlık dışı uygulamaların teşir edilmesinde ve faşist cutanın tecrit edilmesinde önemli bir belgedir.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ-NÜN KURULUŞU

Uluslararası Af Örgütünün temeli (Annesty inernational) 28 Mayıs 1961 de Londra'da yayınlanan The Observer gazetesinde çıkan ve ardında Paris'te yayınlanan Le Monde gazetesinde de tekrarlanan İngiliz Avukat Peter son'un yazdığı 'Unutulan Mahkûmlar' makalesiyle atıldı. Bugün Af Örgütü 20 yılın üzerinde geçmişe sahiptir. 160 ülkede üye ve savunucusu vardır. Af Örgütünün Uluslararası önde gelen sorumlusu ve tanınmış yöneticilerden insan hakları savunucusu Sean Mac Brede'e 1974 yılında Nobel Barış Ödülü ve 1975 de Lenin Ödülü verildi. Uluslararası Af Örgütü bağımsız bir örgüttür. İnsan hakları evrensel bildirgesi, günümüzde insan haklarına bağlı kalmayı emreden uluslararası bağlayıcı yasalar ve yine uluslararası anlaşmalarda yer alan yükümlülükler çerçevesinde hareket eder. İçinde ideolojik-politik her görüşten insanlar çalışır. Devletlere ve hükümetlere bağlı değildir. Ancak, belirtmek gerekir ki, Af Örgütü Uluslararası çeşitli güç ve çevrenin ve hatta devlet ve hükümetlerin tasarruflarına da açıktır. Bu yönüyle de çeşitli gerici çevre ve politikaların

da bir ilgi alanıdır. Bugün uluslararası Af Örgütünün tüm dünyada 3341 yerel çalışma grubu, 43 ülkede şubeleri vardır. Merkezi Londra da bulunuyor. Uluslararası Af Örgütünün Birleşmiş Milletler, UNESSCO, Avrupa Konseyi, Afrika Birliği Örgütü ve Amerika Devletleri Örgütüyle çeşitli düzeylerde resmi ilişkileri vardır. Kendi finansmanını kendisi yapar. Finansman kaynağı üyelerinin aidat ve bağışlarıyla dışardan gelen gönüllü yardımlara dayanıyor.

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN'DA İŞKENCE: BASKI VE ZÜLÜM DEVAM EDİYOR.

Kenan Evren ve Turgut Özal faşist yönetimi, içte ve dışta Türkiye'de demokrasiye geçildiğini söylüyor. Bu koskoca utanmaz bir yalan ve kof bir demogojidir. Türkiye'de değil demokrasiye geçmek, demokrasiyi tartışmak bile yasaktır. Türkiye ve Kürdistan da gözaltında, hapishanelerde ve dışarda işkence, baskı ve zulüm tüm hızıyla devam ediyor. İşkence baskı ve zulüm Türk Devleti'nin sistematik bir politikası haline getirilmiştir. Devletin faşistleştirilmesiyle işkence zulüm ve baskı politikasının kurumlaştırılması birlikte yürütülüyor. Faşist Türk Devleti yıkılmadan ve onun faşist kurumları olan başta ordu ve polis teşkilatı yok edilmeden işkence, baskı ve zulüm mekanizmasının tümünden ortadan kaldırılması olanaklı değildir. Hala peş peşe idam kararları veriliyor. Verilen idam kararlarının infaz edilmesi için yoğun çabalar sarfediliyor. Gerçek demokrasiye geçmek ancak halklarımızın kendi elleriyle mümkündür. O zaman baskı, işkence ve zulüm ortadan kaldırılabilir. Halklarımızın bu yöndeki mücadelesi giderek yükselecektir. Görev, ülkelerimizde ve uluslararası alanda bu mücadeleyi daha da yükseltmektir.

İŞKENCEYE SON, GENEL AF !...

QANATÊ KURDO ÇÛ HEQIYA XWE

Prof. Qanatê Kurdo

ZANYARÊ HÊJA Û MEZIN PROFESOR QANATÊ KURDO

Roja 31.10.1985'an de welatê Yekîtiya Sowyet, lawekî xwe yê hêja, komûnîst, znyar û zimanzanê Kurdî profesor Qanatê Kurdo winda kir.

Bo zanistiya Yekîtiya Sowyet û gelê Kurd, mirina Qanatê Kurdo xisarek mezin e. Lewra Qanatê Kurdo di oxira zanistiyê de xebatek bê westan dikir. Û ta roja dawî piraniya jiyana xwe jî bo xebata zanistiyê amade kiribû.

Qanatê Kurdo di sala 1909'an de li bajarê Qersê li gundê suzil (Kurdistana Bakûr) hatibû dinê. Piştê serketi-

na şoreşa Oktobr, gelek Kurd jî bertada Tirka çûn Ermenîstanê. Sala 1918'an de Qanatê Kurdo bi hinek Kurdan ve diçe Ermenîstanê. Zanîngeha pêşîn û navîn li wir tewa dike.

Di sala 1925'an de bi 8 hevalên xwe ve diçe Lenîngrad bi biryara partiya Komûnîsta Ermenîstanê jî bo xwendina bilind. Fakûlteta Karkera li Lenîngrad tewa dike. Û di Ûnîversîta Lenîngrad de dest bi kar dike.

Piştî demekî, xebata xwe di Enstîtûya Zanyariya Rohilat di beşê Rohilata Navîn de berdewam dike. Qanatê Kurdo xebatek hêja li vê Enstîtûtê de di avakirina beşê Kurdî de kir. Û wî serokatiya beşê Kurdî kir,

heta roja xwe ya dawî li bajarê Lenîngradê.

Q. Kurdo xwedî jiyaneke mêrxwasî bû: dijî faşîzma şerê Hîtler, bi daxwaza xwe di şer de cîh stand. Li bajarê Lenîngradê, dema girtina çardora bajarê jî alî hêzên Hitler ve 1,5 sal jiya. Piştê ku hêzên faşîst li dora Lenîngrad hatin şkestin jî, wî şerê xwe berdewam kir. Q. Kurdo li Yekîtiya Sowyet xwedî "Nişanên Mêrxwasiyê" bû.

Di jiyana Q. Kurdo de xebata zanyariyê demek dirêj distîne. Bi rastî meriv nikare nav û dengên xebata Q. Kurdo di nivîsandina wisa kurt de bîne ziman.

Qanatê Kurdo jî sala 1931'ê ve dest bi xebata zanyariyê kiriye. Di 55 salan de wî zêdetirî sed karên zanistî nivîsandiye, 20 pirtukên wî hatine çapkirin (Tarîxa Edebiyata Kurdî bi du pirtukan, Zimanê Kurdî, Gramatîka zimanê Kurdî, 7 Pirtukên Xwendevanên Kurd yê zanîngeha pêşîn li Yekîtiya Sowyet, 2 Ferheng; Kurdî-Rusî û Rusî-Kurdî û pirtukên din...)

Di bin mamostetiya Q. Kurdo de nêzîkî 30 kesên bûn doxtorên zanyariyê. Xebata Q. Kurdo di Lîteratura zanistî ya Kurdî de cîyek fireh û giranbiha digre. Wî heta roja xwe ya dawî xebata xwe berdewam kir. Heyfa meriv li vê tê, ku wî her dixwest xebat berdewam bîba.

Naskirin û jiyana Q. Kurdo jî nêzîkî ve jî bo meriv serbilindî ye. Ji bo vê yekê, zanyarê hêja Q. Kurdo wê her dem di dilê welatparêzên Kurdistanê de bête bîranîm û jî nêzîk ve bête naskirin.

Rodî Hêjar
Moskov

AFRİKA, AFRİKA...

Yerli Afrika halklarının dilinde bir türkü vardır. Türkü'Afrika, Afrika!.. İhtiyar anamız!..' diye başlıyor. Uzun bir tarihi var,siyah Afrika'nın. Son Arkeolojik bulgular Afrika'da çok eski çağlarda büyük uygarlıkların yaşandığını, kıt'anın yüksek bir kültür düzeyine, ileri bir toplumsal yaşama sahip olduğunu ortaya koyuyor..Geçmişinde bir aydınlık çağı yaşayan Afrika kıtası bugün emperyalistlerin ağır sömürüsü ve çok yönlü baskısı altındadır.Bilindiği gibi tarihsel gelişim dünyanın her yerinde eşzamanlı bir gelişme sürecini izlemez. Bu yasa Afrika kıtası için de hüküm sürmüştür. Emperyalizm ve sömürgecilik çağında Afrika Kıtasının kaderi kendisi gibi karadır.

ortalarında karşılaştı. Çok geçmeden Afrika kıtasında sömürgeleşme sürecine girdi. Avrupalılar ilk elden Afrika'nın stratejik alanlarında kendileri için koloniler kurdular. Zamanla bu koloniler artan Avrupalı nüfus göçüyle büyüyerek genişledi. Kapitalist sömürgecilik devrinin açılmasıyla Avrupalılar sömürgeleştirme hareketini Afrika kıtasının iç kesimlerine doğru genişlettiler.Afrika hızla sömürü, katliam, talan ve köleleştirmeye dayalı azgın bir sömürgeleşme sürecine sokuldu. 19.yüzyılın sonunda Afrika'nın sömürgeleştirilmesi süreci tamamlanmış, kıta boydan boya Avrupalı sömürgecilerin egemenliği altına girmiştir.

Avrupalılar, sömürgeleştirme süreci

katliamlardan geçirildi. Fakat yerli halkların direnişleri hiç bir zaman kesilmedi.

Afrika, Avrupalı sömürgeciler için geniş bir pazar alanı oluşturdu. Sömürgeciler köle ticareti,doğal zenginliklerin talanı ve meta satışlarından büyük vurgunlar vuruyorlardı.

Beyaz Avrupalı sömürgeciler Bu yaptıklarına 'Biz Afrika'ya uygarlık götürüyoruz...' diyorlardı. Daha sonra emperyalistler bu düşüncüyü 'emperyalizm ve sömürgeciliğin tarihsel olarak ilerici olduğu...' tezini geliştirdiler. Bilindiği gibi emperyalizmin temel özelliklerinden biri de dünyanın nüfus alanlarına ayrılarak paylaşılmasıdır, sömürgeci yayılmadır. Emperyalizm ekonomik ve toplumsal olarak geri olan halklara karşı ekonomik, siyasi, askeri, ideolojik, kültürel vb. her alanda sldırıyor bugüne kadar da halklar üzerinde egemenliğini kurmak için de her yola baş vurmuştur. Sömürgeci, emperyalist güçler siyahların doğuştan geri ve yeteneksiz olduklarını, beyazların (sömürgeci ve emperyalistlerin) onlara teknik ve uygarlık götürdüklerini, onları eğitip geliştirmekte olduklarını yayıyorlardı. Onlara göre beyazlar doğuştan üstündürler, dolayısıyla doğal olarak hak üstünlüğüne sahiptirler.Sömürgeleştirme tarihi boyunca beyazların siyah Afrika yerlilerine karşı ideolojik ve kültürel yaklaşımlarının temeli budur. 18.nci yüzyılın ortalarında Güney Afrika da kurulan Boer Cumhuriyetinin anayasasına göre Afrikalılar 'İnsan sayılmıyor...' :onlar Acayip yaratıklardır' ve görevleri sadece beyazlara hizmet' etmektedir. Bugün Güney Afrikada ki azınlık ırkçı beyaz egemenliğinin ve ırk ayrımı politikasınının (Apartheid) tarihi olarak ideolojik ve kültürel kaynağı bu düşüncelerdir.Bugün iktidarda bulunan ulusal parti (National Parti) nin ilham kaynağı bu düşüncelerdir ve Hitler faşizmidir. Faşizm, koyu bir ırkçılıktır, kafa tasıcılıktır. İnsanların derilerinin rengine, dil ve milli-

Tarihte kapitalist sömürgecilik döneminin açılmasıyla Avrupa'nın güçlü devletleri deniz aşırı alanlarda Avrupa kıtası dışında kolonileştirme (Sömürge fethi) hareketine girdiler. İlk olarak Afrika kıtası sömürgecilerle 16.yüzyılın

boyunca Afrika da halkların güçlü direnişleriyle karşılaştılar. Ancak, yerli halkların direnişleri ekonomik, teknik ve askeri olarak daha güçlü olan sömürgeciler tarafından her seferde kanlı biçimlerde bastırıldı, yerli halklar ağır

yetlerine ve hatta kafa tası ölçüleri gibi diğer bazı bedensel fiziki ölçülere göre değerlendirir. Aynı zamanda sömürgeci faşist uygulamalar içinde olan Güney Afrika yönetiminin günümüzdeki destekçileri yine ırkçı, sömürgeci, faşist yönetimlerdir, emperyalistlerin gizli desteğidir.

Afrika yerlilerinin yabancı egemenliğe karşı direnişlerinin tarihini iki döneme ayırmak mümkündür.

1- Afrika'nın yabancıların istilasına uğradığı ve sömürgeleştirme sürecine girdiği tarihten emperyalist döneme kadarki direnişler. Bunların genel özelliği yerlilerin yabancı işgalcilere karşı gösterdiği yerel ayaklanma ve direnişler olmalarıdır. Bunları çağdaş anlamda ulusal hareketler olarak görmek olanaklı değildir. Ancak, bu direnişler çağdaş Afrika Ulusal Kurtuluş Hareketlerine önemli bir tarihi miras oluşturur.

2- 19.ncu yüzyılın son çeyreğinden itibaren görülen hareketler. Bunlar genel anlamda çağdaş ulusal hareketler olarak görülmelidir. Bu dönem Afrika Kıtası için bir nevi yeniden doğuş çağıdır. Bu çağda Afrika Halkları kölelik zincirlerini koparmak istiyor, ulusal kurtuluş için yeni yollar arıyorlardı. Bu dönem Afrika Halkları için uluslaşma ile ulusal kurtuluşun iç içe geçtiği bir dönemdir.

Başından beri Afrika da ulusal kurtuluş hareketlerine renk veren ana ideolojik motif milliyetçiliktir. İlk Afrika milliyetçilerinin hareket noktası Yerli Afrika' ile 'Yabancı istilacı', 'Siyah Afrika' ile 'Beyaz Avrupalı arasındaki çelişkidir. Beyazlara karşı genel bir güvensizlik ve hatta düşmanlık vardır. Renk farklılığı ve siyah bilinç, kaba Afrika milliyetçiliğinin somut iki ana hareket ettirici öyesidir.

Bu nedenle ilk Afrika milliyetçiliği kaba, reaksiyoner, dışa kapalı bir milliyetçiliktir. Bugün bile bunun yer yer örneklerini görmek mümkündür. Örneğin, bugün Güney Afrikada faaliyet yürütmekte olan siyah bilinç hareketi (Black Concessness Movement) bunun tipik örneklerindedir.

Afrika milliyetçiliği zamanla çağdaş bir öz kazanmıştır. Emperyalizm ve sömürgeciğe karşı mücadele içinde

ilerici, demokratik bir rol oynamıştır. Bunun içsel ve dışsal bir çok nedeni vardır. Afrika Halkları zamanla siyahlarında karşıt çıkarılı gruplardan oluştuğunu gördüler. İkinci dünya savaşı sırasında siyahlar sömürge orduları içinde beyazlarla tanışmış, çağdaş siyasal

beyaz olan insanda düşman değildir. Bilhassa, siyah yerli bir işbirlikçi sınıfının aktif olarak ortaya çıkması, ulusal kurtuluş hareketlerinin siyasal niteliğini etkilemiş yeni bir süreci doğurmuştur. Ulusal hareketlerin demokratik ve halkçı özü derinleşmiş, mücadele em-

düşüncelerle karşılaşmış ve bundan etkilenmişlerdir. Ülkelerine döndüklerinde yeni tanıştıkları bu düşünceleri oralara da taşımışlardır. Çok sınırlı olsa Avrupa metropollerinde öğrenim gören siyahlar yeni, çağdaş düşüncelerin Afrika'ya taşınmasında birer köprü olmuşlardır. İkinci dünya savaşı ve iki savaş arası dönemde ortaya çıkan boşluktan yararlanılarak Afrika kıtasında çok sayıda yeni siyasal devletin kurulması, dünyanın bir çok yerinde ulusal kurtuluş hareketlerinin zafer kazanması ve dünyadaki diğer gelişmeler Afrika halkları üzerinde ciddi siyasal etkilerde bulunmuşlardır. Diğer yandan Afrika kıtasında meydana gelen ekonomik ve toplumsal değişim uluslaşmayı hızlandırmış, yeni sınıfsal farklılaşma ve kutuplaşmalara yol açmıştır. İç ve dış koşulların etkileşimi sürecinde Afrikalı yığınlar, renk, dil, din, ırk vb. ayırım ve çelişkiler yanında sınıfsal ayırım ve çelişkilerde görmüş, politik olarak gelişmişlerdir. Tüm siyahlar bir birlerinin kardeşi olmadığı gibi, her

emperyalizmi, sömürgeciliği ve yerli işbirlikçiliği hedefleyen bir aşamaya varmıştır.

Bu nedenle Afrika'da ulusal hareketler dönemini de iki tarihi döneme ayırmak gerekir. 1960'lı yıllara kadar görülen hareketler esas olarak ulusal düzeyde kalan hareketlerdir. Bunların demokratik özü, bilhassa siyasal bağımsızlığın kazanılmasından sonra, zayıftır. 1960'lardan bu yana görülen hareketler ulusal ve demokratik niteliktedir. Ulusal yanlarıyla birlikte derin bir demokratik ve halkçı özded sahiptirler. Bu nedenle bunlara ulusal demokratik devrimler demek en uygun düşer. Angola, Mozambik ve Gine-Bissau ulusal kurtuluş hareketleri, ulusal yanlarıyla birlikte demokratik hareketlerdir. Ulusal bağımsızlığın kazanılması ardından demokratik dönüşümler hızlandırılmış, demokratik bir toplum ve giderek sosyalizmin inşası amaçlanmıştır.

ŞEVA ÇANDA KURDISTANÊ

ÇÊBÛ

Çand, di jîyan û dîroka netewan de rolekî mezin dilîze. Netewe, bi dîrok, çand û toreyên xwe berbi pêş diçin û şax didin. Rola çandê di mercên pêkanîna netewan de jî mezin e. Her mîlet çanda xwe, li gora toreyên xwe li gora mercên jiyana xwe diafirînin, di nava demê de çanda xwe dewlemendtir dikin, wê berûpêş dibin û digihînin bergeha herî bilind. Mîlet jî xwe li gora pêşdeçûna çanda xwe tedarîk dike û li gora çanda xwe radibin rûdinin.

Çand; bi gelemperî di jiyana mirovatiyê de jî rola xwe ya mezin dilîze. Ew jiyana mirovan digihure di guhertin û neguhertina jiyana wan de rola xwe dilîze. Bê guman divê meriv bi du awayî li çandê binêre. Îro di dinyayê de du dîtinên li ser çandê hene. Dîtina li ser çanda ya kedkaran û ya li ser çanda burjuvazî.

Bîr û baweriya kedkaran ya li ser çandê, bi kurtî ev e; çand, ji bo pêşdeçûna mirovatiyê, ji bo xizmeta mirov û jîyanê tê xebitandin.

Lê dîtin û armanca burjuvazî ya di derheqa çandê de cihê ye. Armanca burjuvazî li vajayî armanc û dîtinên yêr kedkaran e. Ew, çandê ji bo berjewanda xwe bi kar tînin, naveroka wê diguhirin, wê vala dikin û serê mirovan pê xera dikin. Ew, çanda mirovatiyê aloz dikin û dipişêvin.

Bê guman dibin van armancan de planên wan yêr mezin hene. Ew, bi vî armancê dixwazin mirovan ji xebata şoreşgerî bi dûr bixin û doza wan bi wan bidin ji bîr kirin.

Gelê Kurd, xwediyê çandeke dewlemend e. Hem dîrok û hem jî çanda Kurdan pir kevin û û pir jî dewlemend û fireh e. Her çiçasî Kurdistan welatekî kolonî û parçekiriyê jî, lê heta niha

jî çanda Kurdî xwe parastiye, hatiye parastin û hebûna Kurdan pê ve hatiye girêdan. Ev jî ji ber dewlemendiya çanda Kurdî tê.

Dewlemendiya çanda Kurdî, ji ber çavên dijmin nerevya ye. Dewletên koledar di her kês û îmkânên xwe de xwestine li dîrok û çanda gelê Kurd ya dewlemend xwedî derkevin û xwestine bi rêya alozkirin û pişavtinê vî çanda dewlemend ji xwe re bikin mal. Dewletên koledar di van demên dawî de bi awakî pir giran bal û dêna xwe dane pişavtin û alozkirina çanda gelê Kurd. Ew, bi vî armancê dixwazin çanda gelê Kurd ji bo armancên xwe yêr pîs û genî bi kar bînin û bêdîrok-bûn û bê çandîya xwe bi çanda gelê Kurd bidin îspat kirin.

Lê çaxa meriv bal û dêna xwe dide dîroka dinê dibine ku Tirk tim tim xwe bi çanda mîletên din ve daye nasîkirin, tore, adet, rabûnûrunîştandinên wan wek yêr xwe daye nîşankirin.

Dewletên koledar tenê ne li ser çanda gelên bindest radiwestin. Ew bi her awayî diçin ser doz û armanca wan û bi her awayî zîlm û zora xwe li ser wan dajon. Wan jî her hebûnên mirovatî bîpar dihêlin û mecala jiyana mirovatî nadin wan. Ji ber van tade û barbariyên dewletên koledar, mirovên me ji bîgavî -ji neçarî- ji bo jîna xwe, xwe diavêjin derveyî welat û ji welatê xwe bi dûr dikevin.

Îro li welatên Awrûpa bi sedhezar Kurd di şertên mihaciriyê de dijn. Hinek ji ber tada û zordarî reviyane. Lê bi piranî wek karker li derva kar dikin. Baş nebaş ji zîlm û zora dijminan xelas bûne û li welatên Awrûpa dijn.

ERKA KURDEN LI DERVEYÎ WELAT

Bê guman, erk û xebatê ku Kurd li derveyî welat bikin jî hene. Awayên kar û xebatê ku fêdê bighîne têkoşîna rizgariya netewa Kurd jî hene.

Ev erk û xebatê; Kurd Kurdistanê bi awira gelemperî bi xelkên awrûpayî ve bidin nasîkirin. Çand û zimanê Kurdî pêşde birin. Piştgiriya têkoşîna netewa Kurd girtin, û her wekî din...

Lê ya herî girîng, pêşdebirin û fireh kirina zimanê Kurdî ye. Ev xebatên ku li derveyî welat tên kirin, perçek ji têkoşîna rizgariya netewa Kurd e.

Ji van xebatên hêja "Komela Çanda Karkerên Kurdistanê-KOÇ-KAK-" di roja 16.11.1985'an de li Stockholmê-Swêdê- şevê çandî lidar xist. Ev şeva çandî, ji alî bernama xwe de pir dewlemend bû. Di şevê de hozan, dengbêjên nasîkirî "Nasîr Rezazî, Şivan Perwer, Gulistan û Brîndar" beşdar bûn. Ji aliyê din dengbêja navnetewî "Kîckî bi stranên Kurdî û Swêdî şev dewlemendtir kir. Û ji başurî Kurdistanê "Koma Gizîng" dirûveki xwestir da şeva çanda Kurdistanê.

Tiştê ku bêtirîn û zêdetirîn bala mêvanan kişand "Koro" ya KOÇ-KAK ê bû. Koroya KOÇ-KAK sempatiya mêvanan girt û dilê wan geş kir. Koro; bi awakî oda gund hatibû amade kirin. Jiyana gund û jiyana kurdan anî ber

çavan. Mêvanan di şeva dewlemend de xwe li Kurdistanê, di jiyana welatê xwe de dîtin û derd û hesreta xwe di vê şevê de dîtin. Vê şevê derd û hesreta mêvanan siviktir kir û bêhna wan anî ber wan. Koroya KOÇ-KAK'ê adet û tore, rabûn û rûniştina Kurdan anî ber çavan û erka xwe ya pêşdebirina çanda Kurdî bi cîh anî.

Girseke mezin, beşdarî şevê bû. Ji her çar alî Kurdistanê Kurd, di vê şevê de beşdar bûn. Di navbera 800-1000 mirovî hatibûn şevê. Piraniya kesên, ku beşdarî şevê bûn, kesên siyasî bûn. Beşdarbûna hevqas kes, kamak ji kama dila bû, hêjayî şanaziyê ye. Ji ber ku, di eynî mehê de sê şevên cûrbecûr li dar ketibûn. Û di şeva dawî de provakasyonek li dijî doza netewa Kurd çêbû. Çaxa evqas tişt bêtir ber çavan, beşdarbûna hevqas mirovan hejmarek pir bilind e. Bilindbûna hejmara şevê da nîşan dan, ku gelê Kurd tu cara bi provakasyon û xerabiyên wek din ve xebata xwe nasekinîne û dê xebata xwe her berdewam bike. Ji aliyê din Şeva Çanda Kurdistanê, moralek mezin da Kurdên li Swêd. Tirsê di dilê wan de şikand û bawerî û rêya berxwedanê şanî wan da.

Ji şevê re gelek pîrozname hatin. Piştgiri û serfiraziya şevê xwestin. Ji xeynî van pîroznamen, rêxistina "Rizgarîxwazên Netewayên Kurdistanê, Rêxistina Swêd-K.U.K" û hevalbendên KOÇ-KAK yên Holanda û Berlîna Rojava jî, pîrozname şandin û serketina şevê xwestin.

Tiştê girîng jî ev bû; ku şev bi disîplîn û bend û rêz derbas bû. Kesên hatin şevê, hatin saxfî kirin û ji bo serfiraziya şevê çareserên baş hatin dîtin.

Bi kurtayî; Şeva Çanda Kurdistanê bi awakî serketin derbas bû. Bi berna xwe ya dewlemend, bi disîplîna xwe, bi hejmara mirovan, bi adet û toreyên Kurdî, bi serfirazî derbas bû. Emê hewl bidin, di pêşdebirîn û parastina çanda Kurdî de sozdar bin û erka xwe ya welatparêzî bi dilsozî binin cîh.

ŞEYH SAİD HALK HAREKETİ 61. YILINI DOLDURURKEN !

Şubat ayı Kürt ulusu açısından önemli olayların belleğe çıktığı ve ulusal direniş ruhunun tazelendiği bir aydır. Zira, her mazlum ulusun tarihinde bu türden önemli günler mevcuttur. Mazlumiyet döneminde uluslar, bu önemli günleri hatırlayarak önlerindeki mücadeleye daha bir şevkle sarılırlar. Mücadelelerinde daha da bilenererek, uğruna savaştıkları davayı başarıya kadar götürebilmeye and içerler. Geçmiş tarihlerinden ve mücadelelerini önemli şekilde etkileyen tarihi olaylardan gerekli dersleri çıkarırlar. Geçmiş ve tarihi inkar temelinde değil, ama geçmişin zaafalarını da hatırlayarak, yenilginin nedenlerini objektif olarak değerlendirmeye tabi tutarlar. Geçmiş tarih ile günümüz arasındaki kopmaz diyalektik bağların olduğu gerçeğini yadsımadan, bu olayların geleceğe ışık tutması için çaba sarfederler. Bu durum kurtuluş kadar devam eder.

Ulusal Kurtuluş mücadelesini başarıyla taçlandırdıktan sonra ise, ulusun mücadele tarihinde önemli yerler işgal eden bu olaylar, tüm ulus tarafından coşkuyla anılmaya devam eder. Mazlumiyet dönemindeki koşulların zorluğunu bilince çıkararak, ülkenin kalkınması ve toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda mücadelelerini sürdüren devrimci-radikal güçlere yeni ivmeler kazandırır. Bir daha esaret altına girmemek için bütün olanaklarını zorlayarak, hedeflerine doğru emin

adımlarla yürürler. Tarihteki önemli olaylar artık ulus açısından ete-kemiğe bürünür ve o ulusun bağımsızlık ve özgürlük koşullarında yeni toplumsal sistemi inşa etme mücadelesinde önemli birer sıçrama tahtası durumuna gelir. Mücadele dönemindeki zor koşullar bilince çıkararak, bağımsızlık ve özgürlüğün değeri daha iyi bir şekilde anlaşılır. O zaman "HİÇ BİR ŞEY BAĞIMSIZLIK VE ÖZGÜRLÜKTEN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR" şiarı hayat bulur.

Nasıl ki, Vietnam halkının emperyalizm, sömürgecilik ve her türden gericiğe karşı geliştirdiği ve başarıyla taçlandırdığı Ulusal Demokratik Halk Devrimi mücadelesinde "Diyan-Biyan Fu" direnişi hala tüm canlılığıyla Vietnam'lı genç kuşakların mücadelelerinde önemli bir yer işgal ediyorsa; nasıl ki, cefakeş Filistin halkının haklı mücadelesinde bir "Sabra-Şatilla" olayı devrimci güçleri biliyorsa; Kürt halkının da Ulusal Kurtuluş mücadelesinde bir Şeyh Said halk hareketi, Kürdistan'lı devrimci ve sosyalistlere; henüz başarıya ulaşamayan, ama ulaşması mutlak olan mücadelelerinde önemli bir sıçrama tahtası teşkil ediyor. Onları mücadeleleriyle daha bir kaynaştırıp, zafer günlerinin yakınlştırılmasında önemli bir rol oynuyor.

Evet Şeyh Said Halk hareketi, bugün de tüm Kürdistan'lı devrimci-demokrat, yurtsever ve sosyalistler tara-

findan saygıyla anılıyor.

Şeyh Said halk hareketi ile ilgili olarak şimdiye kadar çok şey söylendi yazıldı. Olay, olumlu ve olumsuz yönleriyle; 20. yüzyılın son çeyreğinde hala kölelik koşullarında yaşayan ve hiçbir ulusal-demokratik hak ve özgürlüğüne sahip olmayan koca bir ulusun, Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin kopmaz bir parçası olarak ele alınmak durumundadır. Bunun dışında Şeyh Said Halk hareketinin, Kürt Halkının bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm ve Birlik mücadelesi içinde esas yerine oturtulması da ertelenmez bir görev olarak Kürdistan'lı devrimci-radikal güçlerin önünde durmaktadır.

Kuşkusuz, Kürdistan'lı devrimci-radikal güçlerin görevleri bu kadarla da sınırlı değildir. Aynı şekilde, Kürt halkının tarihi mücadelesine ve ulusal değerlerine hayasızca saldıran ve bu konuda kendi burjuvazilerinden daha az şoven olmayan egemen ulus devrimcilerinin olayı çarpıtma yönünde geliştirdikleri propagandalara karşı da yoğun bir mücadele etmeleri gerekir. Şeyh Said Halk hareketinin "emperyalizmle ilişkisi" yıllardır, Türk Sol'unun birçoğu tarafından işlenegelen bir konudur. Aslında, Türk Sol'undaki bu görüşün savunucuları, salt olarak Şeyh Said Halk hareketine karşı saldırmıyorlar. Onlar Şeyh Said Hareketinin şahsında Kürt ulusunun haklı mücadelesine karşı duruyorlar ve gelecekteki muhtemel gelişmelere şimdiden zemin hazırlıyorlar. Nitekim bu türden olaylar Kürdistan'ın diğer parçalarında somut olarak yaşanmıştır. Bir dönem Güney ve Doğu Kürdistan'da sıcak mücadele şartlarında Kürt Kürt halkının haklı mücadelesi "emperyalizmin güdümündedir" diye yaygaralar koparılmadı mı? Güney-Kürdistan'daki Ulusal Direniş Hareketi biazı mihraklar tarafından (özellikle TKP ve çevresi) "emperyalizmin 51. eyaleti" olarak lanse edilmedi mi ?

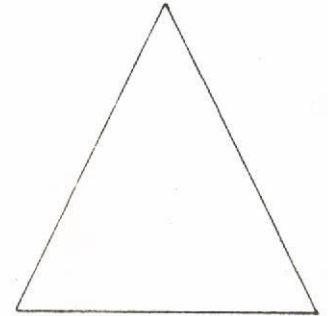
İşte, Şeyh Said Halk hareketine karşı saldırıların nedeni budur. Gelecekte, Kuzey-Kürdistan devrimci hareketini "emperyalizmle bütünleştirmek" için şimdiden yapılan yatırımlardır.

Bazı güçlerin (TKP gibi) Şeyh Said Hareketi ile ilgili yapılan toplantılarda olumlu görüş belirtmeleri bu gerçeği yadsıamaz. Zira, bir halkın mücadelesinde önemli bir yer işgal eden tarihi olaylara sahip çıkıp, onları yerli yerine oturtmak, sadece ezilen-mazlum ulus devrimcilerinin görevi değildir. Aynı zamanda egemen ulus devrimcilerinin ve hele hele kendine komünistim diyen örgüt ve partilerin de kaçınılmaz görevleridir. (Hele bu "komünistler" bu halk ve ülke üzerinde direkt olarak söz sahibi olduklarını iddia ediyorsa !) Oysa ki, Kürdistan'daki gelişmeler böyle bir seyir izlememiştir. Brakalım Şeyh Said Halk hareketinin yerli yerine oturtulmasını, Kürt ulusunun varlığı bile egemen ulus "komünistleri" tarafından uzun bir dönem "görülmemiş"tir. Ne zaman ki, Kürdistan'lı devrimci ve sosyalistler mücadelelerini ilerletmiş ve bu mücadeleye yeni boyutlar kazandırmışlarsa, o zaman bahsettiğimiz bu güçler ortaya çıkmış ve şartların zorlamasıyla gerçekleri istemeyerek te olsa kabul etmeye başlamışlardır. Ama bu defa da konu üzerinde ahkam keserek ! Kısacası; Bu gün Kuzey-Kürdistan'daki mücadelenin katettiği mesafe belirli boyutlarda egemen ulus devrimcileri içinde kabul görüyorsa, bu, bizzat Kürdistan'lı devrimci-radikal güçlerin dayatması ve Kürdistan'daki mücadelenin boyutlanması sonucu gündemleşmiştir. Bu yönüyle olaya bakıldığında zaman, daha düne kadar Şeyh Said Halk hareketini "İngiliz emperyalizmi ile" bağlantılı olarak ele alan bu güçlerin (şimdi de böyle ele alınmadığına dair yazılı hiçbir belge yoktur), bugün

hiçbir şey olmamışcasına olaya başka bir perspektiften yaklaşımları (sözle de olsa) olumlu, ama güven verici değildir.

Kürdistan devrimci hareketinin içinden geçtiği bu zorlu süreçte, bu türden ve benzeri tehlikelere karşı, bilimsel sosyalizmin öngördüğü koşullar çerçevesinde ulusal değerlere sahip çıkmak ve bunları mücadele içinde yerli yerine oturtmak görevi önümüzdedir. Aynı şekilde Şeyh Said Halk hareketinin başlangıç tarihi olan 13 Şubat 1925 ile Şubat 1986 arasındaki diyalektik bağları göz önünde bulundurarak, Ulusal Demokratik Halk Devrimi doğrultusundaki mücadelemize yeni boyutlar kazandırmak Kürdistan'lı devrimci-radikal güçlerin ertelenmez esas görevlerinden biridir.

21 Şubat tarihinin de uluslararası alanda sömürgecilğe karşı mücadele günü olduğunu hatırlarda tutarak, emperyalizme, sömürgecilğe, faşizm ve feodal gericiğe karşı mücadeleyi yükseltmenin de ertelenmez görevler arasında olduğunu bir daha hep birlikte hatırlayalım !...

DU HELBEST

Birûsk vedidî
 Birûskên bi tirs
 bi êş
 bi jan
 birûskên bi saw
 Tiş didî ewran
 ewrên giran
 xwîn vedirîşî
 peqîn
 qêrîn
 qîjîn
 Jin-mêr
 kal û pîr
 xortên çeleng
 keçên bedew
 zaro kên delal
 Nalan
 Seranser
 Niştimana delal
 Bê kes
 Perçiqandî
 Bindestî
 Bermalya min
 Dest bi dest
 mil bi mil
 ref-ref
 gav bi gav
 weke pêlan
 Xurmîniye
 Dihêjîne
 Diperpitine
 Tava giran
 Dengê topan
 Mîtralyozan
 Tifingan
 Serê çiyar
 Newalan
 Deştan
 Serê Çeman
 Kaniyan
 Toz û dixan
 talazok
 tilî di çavan de
 Bimeşe
 biherike

ser xwînxwaran
 xwînmêjan
 ser hovên dest bi mirin
 bi kul û birin

Tiliyên bi huner
 Çavên belek
 bi hêvî
 Dilên evîndar
 weke pola

PÊŞMERGE

Strane

di devê qulingan de
 dilê evîndaran de
 li ser çiyayê serî bi mij û dixan
 zozanên bi bêhna gûl û rihanan xemilandî

Lê dane

cege
 bo serxwebûn
 azadî
 aşitî
 Cenge
 bo wekhevî
 Mizgîne
 Bebang
 Tîrêja rengin
 Kulîlkên biharê

Û tu

bûka teze
 bûka sê rojan
 xemilandî
 bi ken

Û tu

bi du canî

28.11.1985-Stockholm

Aras

DIYARÎ BO NIŞTIMAN

ZINDAN Û BERXWEDAN

Lepên xwîne di singa dîwêr, maye nîşan
 weris li jor pir dilive, bi gewdên ciwan

qêreqîre, hewar hewar, dikî zindiyan
 Cî nemaye, dil nemaye, ku himbêz kim wan

Li hev kom bûne hewar û qîr, xwîn û zincîr
 av çet tune, xwê xwarine, di zindana kûr

Xort çandine û mêr kuştine, merxas û jîr
 Li welat talan, zor û lêdan, zarok û pîr

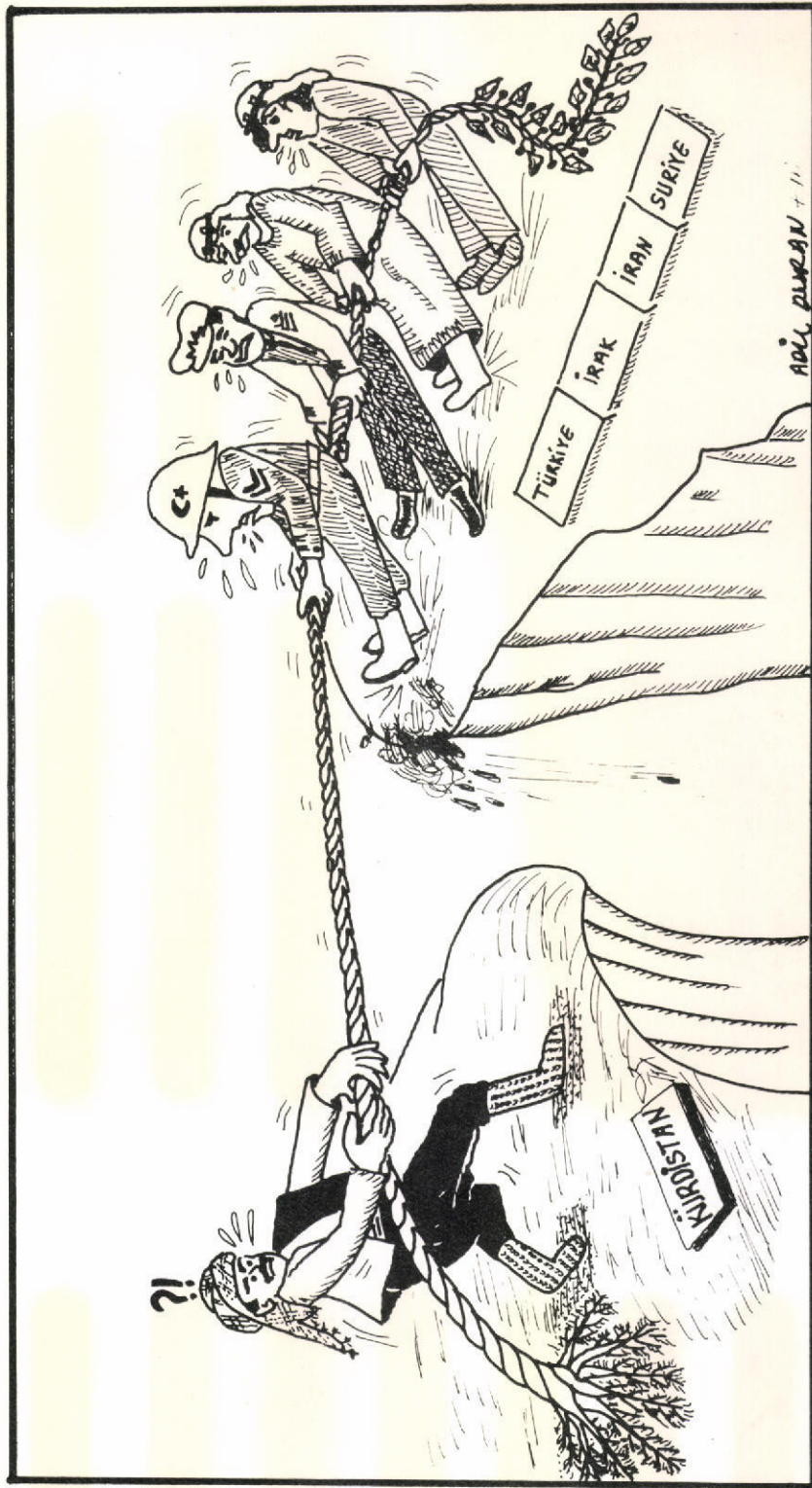
Hêy beqçiyê emperyalîstan, li rojhilat
 Tu agirê ji destê qîrêj dikî şewat

Hêy paşverû, mêjî gemar, namirî xebat
 çet naweste û venamre dengê welat

Deng bide xwe hêy paşverû, em hîn jîn dibin
 Karwan dirêj, tu çet nabirî, em pir dibin

Ne em tenê, di şerê te de, ku radibin
 di rêça Markîs, şoreşger tev heval dibin

DURUST-KURDISTAN

XWEDÎ : KOÇ – KAK , Komela Çanda Karkerên Kurdistanê
 SAHIBÎ :KOÇ – KAK ,Kürdistan İşçi –Kültür Derneği
 UTGIVARE : Kurdîstans Arbetar–Kultur Föreningen
 NAVNÎŞAN
 ADRESS : Box 7031,163 07 SPÅNGA–SWEDEN
 POSTGIRO: 98 66 50–0

BIHA : 7 Skr.
 2 D-Mark

100 Lira